

פעילות רשות שוק ההון בתגובה להשלכות הקורונה

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון
מרץ 2020

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

נתוני שוק וגופים מפוקחים

היקף נכסים מנוהלים - 1.6 טריליון ש"ח

פרמיות והפקדות - 145 מיליארד ש"ח

23 חברות ביטוח, 73 חברות מנהלות, 13,000 סוכנים ויועצים

מעל 200 נותני שירותי אשראי מורחב (ללא פיקוח יציבותי כפי שקיים בבנקים ובחברות הביטוח) כ-30 גדולים

מעל 2,000 נותני שירותים פיננסים מוסדרים נוספים
(רובם בהמשך עיסוק ואינם גופים מורשים בפיקוח)

היערכות הרשות להמשך פעילותה בתקופת שעת החירום

**גופים מפוקחים
(מוחרגים בתקש"ח)
חברות ביטוח**

חברות מנהלות

נותני שירותים פיננסיים *

בעלי רישיון (סוכן, משווק ויועץ)**

- הגדרת תכנית פעולה לתקופת החירום ממנה נגזר כוח אדם חיוני
- מוכנות עובדי הרשות החיוניים לעבודה מרחוק על כל מערכות הרשות
- הקמת צוותי פעולה יעודיים המורכבים מכל חטיבות הרשות
- ניטור ואיסוף מידע באופן שוטף לגבי התנהלות הגופים המוסדיים
- התאמות רגולטוריות - הוצאת הוראות ותכניות לשעת חרום
- היערכות מוקד תלונות הציבור של הרשות לעבודה מרחוק, תגבור המוקד למקרי עומס
- פרסום שאלות ותשובות והנגשת מידע חיוני לציבור בתחומי הביטוח, פנסיה, גמל ואשראי חוץ בנקאי

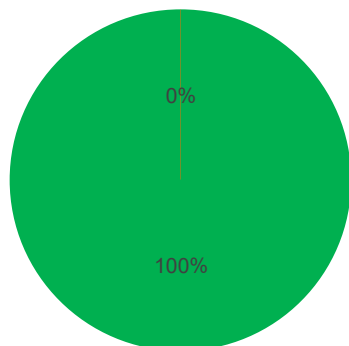
המשכיות עסקית של הגופים המוסדיים

- המוסדיים הונחו להפעיל את תכניותיהם להמשכיות עסקית ורציפות בחירום
- שמירה על רציפות תפקודית מלאה של תהליכי ליבה
- תשלום קצבאות, פדיון כספים, יישוב תביעות, העברת כספים בין מסלולים, פניות ציבור וקשר עם הלקוחות
- קשר עם לקוחות
 - צמצום סיכון ההידבקות ללקוחות ולעובדים
 - שירותי קבלת קהל בתיאום מראש ועם אמצעי הגנה וחיטוי
 - הרחבת מתן שירותים בערוצים דיגיטליים
 - שימור היכולת לתת מענה טלפוני אנושי - דגש על אוכלוסיות בעלות אוריינות דיגיטלית נמוכה
- הרחבת יכולת העבודה מרחוק
- ניהול סיכונים – דגש רב על סיכוני סייבר ואבטחת מידע

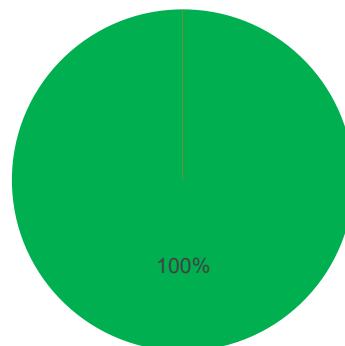
המשכיות עסקית גופים מוסדיים – סטטוס תהליכים מהותיים

תשלום קצבאות

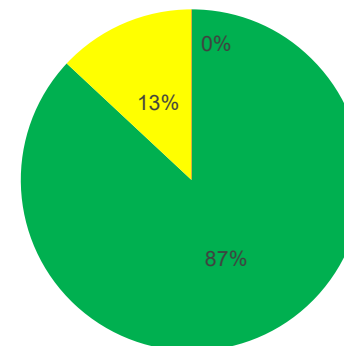
■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

פדיון כספים

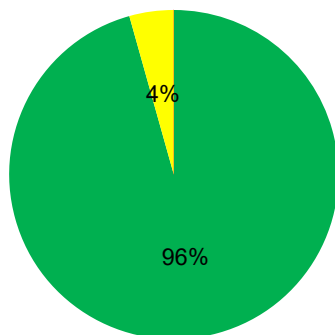
■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

שמירה על קשר עם עמיתים ומבוטחים

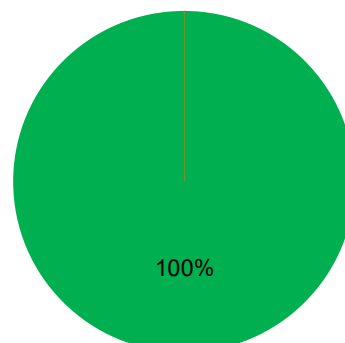
■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

מוקד פניות ציבור

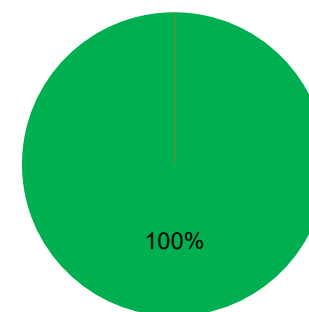
■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

תשלום תביעות

■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

העברת כספים בין מסלולים וגופים מוסדיים

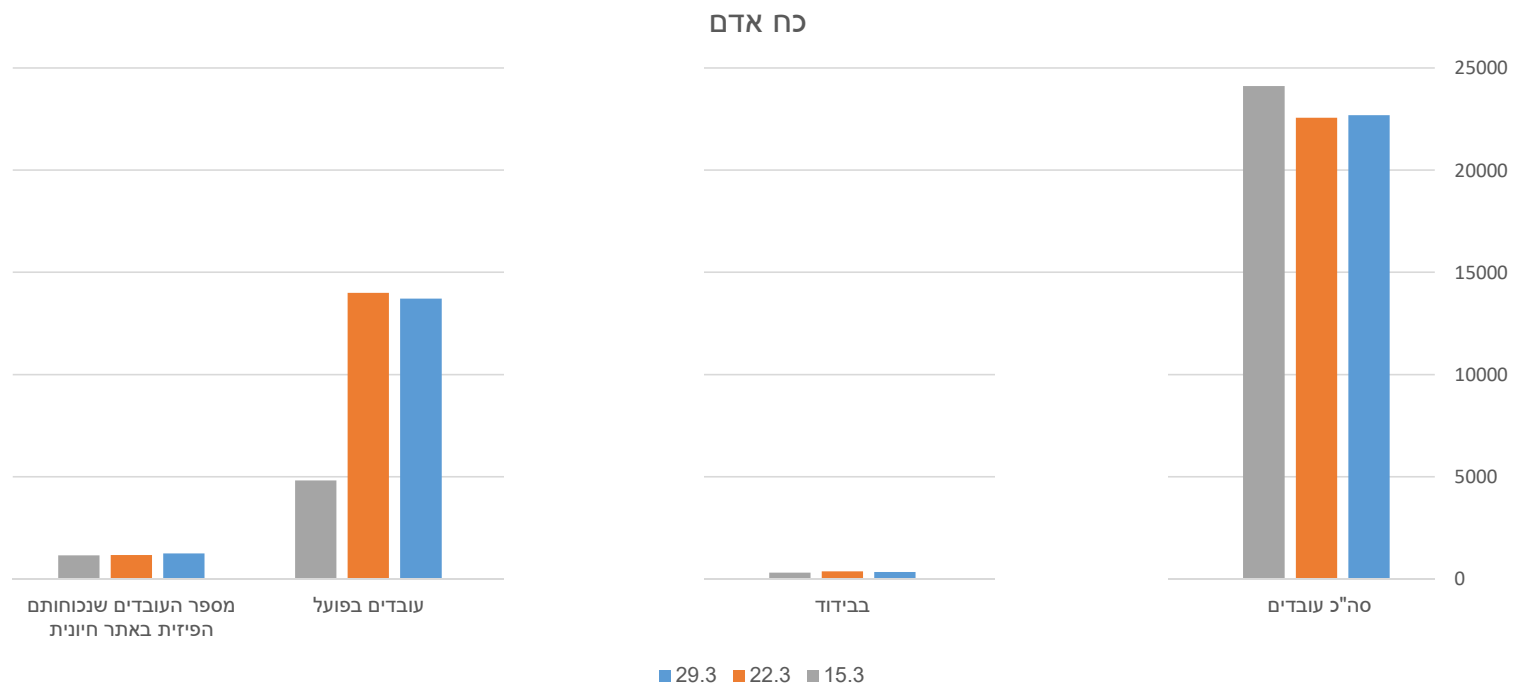

■ תפקוד מלא ■ תפקוד חלקי ■ לא מתפקד

המשכיות עסקית של הגופים המוסדיים – כ"א

- בשגרה כ-25 אלף עובדים
- יציאות לחופשות וחל"ת – כ-10%
- עובדים מרחוק – כ-60% ממצבת העובדים

תמצית התאמות רגולטוריות בתגובה להשלכות הקורונה

לרשימה המלאה - [לחץ כאן](#)

עדכון משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי וו

- **יציבות תחילה** – עוד טרם המשבר החלה הרשות בפעולות להתאמת משטר הלימות בישראל למשטר המקובל באירופה – כפי שמקובל במערכת הבנקאית (באזל), ללא התאמות ישראליות ייחודיות שגרמו לעיוותים ופגיעה בנראות של מצב יציבותן של החברות – בפרט לאור סביבת ריבית נמוכה ביותר, אשר לא נצפתה בעבר.
- החוזר החדש של הרשות התאים את הוראות המעבר שנקבעו בישראל להוראות סעיף 308d לדירקטיבה וזאת לאחר בחינה של הניסיון הרגולטורי שנצבר באירופה ולאור סביבת הריבית הנמוכה.
- מאז כניסת משטר סולבנסי לתוקף באירופה נערכו מספר שינויים בהוראות, כחלק מתהליך בחינה ועדכון זו שנתי שנקבע בהוראות האירופיות – מרבית ההתאמות בחוזר החדש משקפות עדכונים אלה.

עדכון משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי וו

- סביבת ריבית נמוכה – גורמת לחשיפה משמעותית בגין תיקים ארוכי טווח
- תנוזתיות גבוהה של יחס כושר הפירעון
- בישראל יחסי כושר פירעון נמוכים ביחס לאירופה
- בישראל שיעורי המינוף גבוהים ביחס לאירופה
- הוראות סולבנסי בישראל אומצו בלי הטמעה של הוראות הנדבך השני – דבר המוביל לרמת ניהול סיכונים נמוכה יותר בהסתכלות לטווח בינוני
- יש חשיבות לעדכון ההתאמות שבוצעו בהוראות סולבנסי באירופה בפרט בתחום ההשקעות (תשתיות, החזקת מניות לטווח ארוך, איגוח, ועוד)

תמיכה וחיזוק שוק ההון והגנה על החוסכים

הסרת החסמים נעשתה בראש ובראשונה מתוך ראיית טובת החוסכים והגנה על תיק ההשקעות שלהם. הרשות פועלת לגיבוש מספר תכניות רחבות השפעה על שוק ההון וההשקעות בישראל, אשר יפורסמו בהמשך.

- הגדלת ההחזקה המותרת בסדרת אג"ח מ-25% ל-49% על מנת לאפשר למוסדיים לנצל הזדמנויות רכישה לטובת העמיתים, ולהגביר את נזילות המסחר של אגרות חוב קונצרניות בבורסה.
- אפשרות לגוף מוסדי להגדיל את ההחזקה במניות גוף מוסדי אחר מעל 5% ועד ל-7.5% כשלב על השליטה בגוף הרוכש יש פחות מ-5%.
- עידוד רכישת קרנות סל: אפשרות השתת הוצאות ישירות על רכישתן, מבלי להגדיל את סה"כ ההוצאות הישירות המושתות על החוסכים.
- הקלות בתניות "חודק": אפשרות לרכוש במסחר אג"ח קונצרניות שלא כוללות את כל "תניות חודק"; פטור מ"אנליזת חודק" מלאה בכתב אם אינה בתוקף, ובמקומה אנליזה כלכלית מקיפה, למזעור השלכות שליליות על תיקי החוסכים, בשלב זה למשך תקופה של שלושה חודשים.
- הקלות פרוצדורליות באופן עבודת ועדת ההשקעות ודיווחיה לרשות, על מנת להקל ולייעל ועל מנת למקד את כובד תפקידה ואחריותה של ועדת ההשקעות לנושאים הקשורים במשבר.

הקלות והטבות לציבור בנושאי חסכון ופנסיה

הרשות מפרסמת שורת הקלות והטבות, במטרה להתמודד עם השינויים במצב התעסוקה במשק, הצורך באשראי והטיפול בחסכון כתוצאה ממגיפת הקורונה, הנוגעים לציבור העובדים והמעסיקים:

- הגדלת זמינות אשראי: הקלה בנטילת הלוואות על ידי חוסכים כנגד חסכונותיהם, על מנת למזער משיכות של כספי חסכון אשר מקבעות הפסדים כתוצאה מירידת שערים, ועלולות לגרום ל"תקלת מס".
- הארכת ריסק זמני לעובד שצומצמה או הופסקה העסקתו: עובדים בחל"ת או עובדים שהופסקה העסקתם יוכלו להאריך את הכיסויים הביטוחיים הנלווים לחסכון פנסיוני לאבדן כושר עבודה ולביטוח חיים מחמישה חודשים ועד לשנה (תיקון תקנות בשיתוף משרד האוצר).
- הקלה בגביית ריבית פיגורים ממעסיקים על איחורים בהפקדות: הקלה על מעסיקים ועצמאים- דחיה בכשבועיים (עד לסוף החודש) של גבית ריבית פיגורים ממעסיקים על ידי המוסדיים בשל איחור בהפקדות (תיקון תקנות בשיתוף משרד האוצר).
- הקלה על המעסיקים בטיפול בהפקדות ובחישוב יתרות הפיצויים של עובד שיצא לחל"ת: ייעול אופן העבודה מול המסלוקה ומול הגופים המוסדיים, ודחיה בהטמעת גרסאות וממשקים אשר עלולים להכביד על העבודה השוטפת.

הקלות והטבות לציבור בנושאי ביטוח

הרשות מאפשרת התאמת מוצרים וכיסויים לצרכים המיוחדים של המבוטחים עקב המצב, ופועלת להבטחת תמחור הוגן של הכיסויים הביטוחיים

- **הקפאת ביטוחים:** חברת הביטוח תוכל להיענות לבקשת מבוטח להשבית את פוליסת הביטוח, גם אם הדבר לא צוין במפורש בפוליסת הביטוח. חברת הביטוח תפרט בפני המבוטח אלו כיסויים היא יכולה להקפיא ואת ההחזר הכספי שהוא יהנה ממנו.
- **חידוש ביטוחים אוטומטי ללא גביה:** במידה וחברת הביטוח לא הצליחה ליצור קשר עם המבוטח, קיימת אופציה לחידוש הפוליסה, ללא גביית פרמיה מהלקוח.
- **הקלה בהגשת תביעות סיעוד ואבדן כושר עבודה:** חברת ביטוח תאפשר הגשת טפסי תביעה ללא צורך בחתימה של עד נוסף, דוגמת עו"ד או רופא, על טופס ויתור סודיות רפואית, אלא ניתן להסתפק בחתימת המבוטח וצילום ת.ז.
- **כתב שירות רופא אונליין:** מתן אפשרות לכל מבוטח לרכוש כתב שירות אשר מעניק שירותי רפואה מקצועית אונליין ללא צורך בביצוע חיתום רפואי וללא צורך ברכישת ביטוחים אחרים בחברה.
- **ביטוח לעובדים זרים:** הבטחת נגישות ביטוח רפואי ללא צורך בביצוע חיתום רפואי לעובדים זרים שפוטרו בעקבות המצב.

הקלות והתאמות: גופים מוסדיים; סוכני ביטוח; סוכנים ויועצים פנסיונים; נותני שרותים פיננסיים מוסדרים

הרשות רואה חשיבות עליונה בהמשך פעילות הגופים המוסדיים ומתן שירות על ידם בדגש על מענה ללקוחות, הבטחת תשלומי קצבה סדירים, פדיון כספים ויישוב תביעות, ומשקיעה משאבים רבים בניטור הדוק של פעילות הגופים המוסדיים, ושל יכולתם להמשיך ולעבוד בשעת משבר, זאת על מנת להבטיח את המשך הטיפול המקצועי והאחראי שלהם בכספי הציבור ומתן שירות ללקוחותיהם.

- הקלות פרוצדורליות לדירקטוריון תוך הידוק פיקוח הרשות: אפשרות דחיית דיונים בנושאים שאינם מסכנים את המוסדי או ללקוחותיו; אישור קיום ישיבות משותפות עם חברת האם; דחיית מועד אישור פרוטוקולים; בד בבד, על מנת להבטיח פיקוח אפקטיבי גוף מוסדי יעביר תמצית החלטות מישיבות העוסקות במשבר תוך 5 ימים לכל היותר מקיום הישיבה.
- פרסום הוראות שעניינן אופן עריכת הדוחות הכספיים וחישוב רכיבים שונים בהם: הרשות לא דחתה את מועדי דיווח הדוחות הכספיים.
- סוכני הביטוח והיועצים הפנסיונים: קיום שיחת ייעוץ טלפונית חלף חובת פנים אל פנים, הארכת זמן לקיום שיחת שירות מ-7 ל-21 יום.
- P2P ונותני אשראי בהיקף משמעותי הוגדרו כחיוניים בתקש"ח: על מנת לאפשר המשך העמדת מימון, ובפרט לעסקים קטנים ובינוניים.
- נגישות לשרותי פינטק: פרסום הסדרה העוסקת בחובת זיהוי פנים מול פנים באופן דיגיטלי, בשיתוף רשות איסור הלבנת הון.